

ALMA JEFTIĆ.

15.2.2012.

EVROPA, URBI ET ORBI, DIOGEN pro kultura magazin

Mnoštvo pravila, nekoliko reformi i jedna misija

„Doći će dan u kojem više neće biti borbi nego samo otvorena tržišta i umovi otvoreni za ideje. Doći će dan u kojem će metke i bombe zamijeniti glasovi, univerzalno pravo glasa pod nadzorom časnog senata koji će za Evropu biti ono što je Parlament za Englesku i zakonodavna skupština za Francusku. Doći će dan kada će top biti muzejski eksponat, a ne oružje za uništenje. I tada ćemo biti iznenađeni činjenicom da su te stvari uopće postojale nekada! Doći će dan kada ćemo vidjeti dvije velike grupe, Ujedinjene Američke države i Ujedinjene Evropske države, usmjerene jedne ka drugoj, pružajući ruke preko mora, razmjenjujući proizvode, umjetnost, djela genija, obasjavajući panetu, čineći pustinje plodnim, slaveći postanak pred očima Stvoritelja, udružujući za dobro svih dvije beskrajne sile, bratstvo među ljudima i moć Božiju.“ Victor Hugo

Ovo bi trebao biti nastavak priče o malom Bosancu & Hercegovcu i njegovom snu. Ali, kao što je ranije zaključeno, živjeti u periodu u kojem i snovi zahtjevaju pravilnike nije jednostavno, posebno ukoliko ne poznajemo njihov cilj i svrhu. Zbog toga je i potrebno početi ovu priču od kraja, odnosno, objasniti porijeklo pravila koja su i dovela do njenog nastanka...

O porijeklu pravila ili kako se boriti sa viškom užitka

Osnovna misija Evropske unije može se sažeti na sljedeći način:

- omogućiti mir, napredak i stabilnost svojim stanovnicima;
- prevazići podjele na kontinentu;
- omogućiti siguran život svojim stanovnicima;
- omogućiti uravnotežen ekonomski i socijalni razvoj;
- oduprijeti se izazovima globalizacije, poštivati, promovirati i očuvati raznolikost naroda Evrope;
- podržati i promovirati vrijednosti koje su zajedničke svim stanovnicima Evrope, poput održivog razvoja, poštivanja ljudskih prava i tržišne ekonomije.

Jedna od osnovnih ideja Evropske unije jeste da građani njenih država članica mogu slobodno živjeti, putovati i raditi u bilo kojoj evropskoj državi. Naravno, kada tu ideju stavimo u kontekst sna koji je probudio našeg malog Bosanca dobijemo jednu u potpunosti drugačiju sliku.

Naime, svaka promjena podrazumijeva određeno odstupanje od do tada usvojenih pravila. Upravo ta devijacija od uobičajenog je ono što je pridonijelo iluziji noćne more. Jedan od ključnih preduvjeta priključivanja Evropskoj uniji je djelovanje na polju reformi u okviru različitih oblasti (poput javne uprave, finansija, poljoprivrede, upravljanja ljudskim potencijalima, informacionih tehnologija, politika itd.), a na osnovu zadataka iz *Acquis Communautaire*. Reforma kao takva podrazumijeva okončavanje jednog načina života, rada, djelovanja, i početak

jednog u potpunosti novog sistema. To naravno mnogo znači i za sistem vrijednosti, budući da Evropska unija podrazumijave poštivanje i prihvatanje Drugog i drugačijeg. Ta ista reforma, u svom svom završnom izdanju, pojavila se u sadržaju sna Bosanca sa početka priče. I, naravno, u njegovoj svijesti zatočenoj trenutnim zbivanjima pretvorila se u najgoru noćnu moru. Živjeti prema pravilima ne znači nužno povinovati se svakom, nego naprotiv, to znači pokušati živjeti i uživati uprkos njima.

Višak užitka ili, Lacanovim riječima, *jouissance*, odražava se kroz djelovanje protiv pravila, neprekidno izbjegavanje bola i nelagode, ili, u ovom kontekstu, bijeg od promjene koja podrazumijeva nova pravila, novu prilagodbu, novi bijeg.

Detaljnijim čitanjem Kafkine pripovijetke „U kažnjeničkoj koloniji“ (1919.), shvatamo da je pisac nastojao opisati disciplinsku matricu na kojoj se „zapis“ na tijelu manifestira i može biti mapiran. Foucault je naglasio da „*uvijek postoji nešto u društvenom tijelu, u klasama, grupama i individuama, samim tim što na neki način uspijeva izbjeći odnose moći, nešto što je bez sumnje više ili manje pokorna ili reaktivna istinska stvar, prije centrifugalni pokret, obrnuta energija, pražnjenje... plebejskih osobina ili aspekata.*“ (M. Foucault, 1980). Slično tome, „pražnjenje“ starih običaja, osobina i vrijednosti dogodilo se i u prethodnom primjeru, u kojem nije riječ o djelovanju u pravcu reforme, nego uprkos njoj. I to je početak jednog novog sistema, početak jednog novog sna u kojem su promjene neminovne. O tim je promjenama govorio Victor Hugo, onog trena kada je pisao o Ujedinjenim Evropskim državama, prestanku ratova i bratstvu među ljudima. Za taj cilj vrijedi sanjati i prihvatiti trenutno, prilično iracionalno stanje (kartezijanski govoreći): nije na nama da proizvodimo um, ali kada smo ga jednom uvidjeli u osnovi stvari, ne preostaje nam ništa drugo nego da u svijetu djelujemo i mislimo. Može se još dodati i nešto što je sigurno pomislio i Bosanac & Hercegovac, glavni junak ove priče, u trenu kada se probudio iz sna o pravilima, promjenama i reformama: *ostalo nam je da za svijet djelujemo i mislimo.*

A Variety of Rules, Several Reforms and One Mission

„A day will come when there will be no battlefields, but markets opening to commerce and minds opening to ideas. A day will come when the bullets and bombs are replaced by votes, by universal suffrage, by the venerable arbitration of a great supreme senate which will be to Europe what Parliament is to England and the Legislative Assembly to France.

A day will come when a cannon will be a museum-piece, as instruments of torture are today. And we will be amazed to think that these things once existed!

A day will come when we shall see those two immense groups, the United States of America and the United States of Europe, facing one another, stretching out their hands across the sea, exchanging their products, their arts, their works of genius, clearing up the globe, making deserts fruitful, ameliorating creation under the eyes of the Creator, and joining together, to reap the well-being of all, these two infinite forces, the fraternity of men and the power of God.“ (Victor Hugo)

This should be a continuation of the story of a small Bosnian&Herzegovinian and his dream. But, as previously concluded, to live in the period in which the dreams require rules is not easy, especially if their goal and purpose are unknown. Therefore it is necessary to begin from the end of this story, or to explain the origins of rules which led to its creation...

The origins of the rules or how to cope with an excess of pleasure

The primary mission of the European Union can be summarized as follows:

- provide peace, prosperity and stability for its peoples;
- overcome the divisions in the continent;
- ensure that its peoples can live in safety;

- promote balanced economic and social development;
- meet the challenges of globalisation and preserve the diversity of the peoples of Europe;
- uphold the values that Europeans share, such as sustainable development and a sound environment, respect for human rights and the social market economy.

One of the basic ideas of the European Union is that the citizens of its member states are free to live, work and travel in any European country. Of course, when we put this idea in the context of dream that woke up our little Bosnian, then it gets a completely different frame.

Specifically, any change implies a certain deviation from the previously adopted rules. It is this deviation from the normal that contributed to the illusion of nightmares. One of the key preconditions for the European Union membership is reform in different areas (such as public administration, finance, agriculture, human resource management, information technology, politics, etc.), based on the tasks proposed by Acquis Communautaire. Reform as such implies ending of one lifestyle and the onset of an entirely new system.

This means a lot for the system of values, since the European Union defaults respect and acceptance of Other. The same reform in its final edition appeared in the dream of Bosnian from the beginning of the story. And, of course, current events, imprisoned in his mind turned into the worst nightmare. To live in accordance with the rules does not necessarily require compliance, but contrary, it marks the attempt to live and enjoy in spite of them.

Excess of pleasure, or, in Lacanian words, *joissance*, is reflected through the actions against the rules, constant avoidance of pain and discomfort, or, in this context, the escape of change that involves new rules, new adaptation, and the new escape.

Detailed reading of Kafka's short story „In the Penal Colony“ (1919) detects that the author tried to describe the disciplinary matrix in which the „record“ from the body manifests itself and can be mapped. Foucault said that „*there is always something in the social body, in classes, groups and individuals, something that by*

virtues manages to avoid the relations of power, something which is undoubtedly more or less obedient or reactive real thing, the centrifugal motion, reverse energy, emptying of plebeian attributes.“ (Foucault, 1980). Similarly, the „emptying“ of old customs, traits and values that occurred in the previous example is not an action towards reform, but despite it. And this is the beginning of a new system, the beginning of a new dream in which changes are inevitable.

That is the change Victor Hugo wrote about, when he mentioned United European countries, the end of wars and unity of people. That aim is worth of dreaming and acceptance of temporary, quite irrational state (in Descartes words): it is not up to us to produce mind, but once when we consider the essence, nothing else remain but to act and think in this world. One can even add something similar to the thoughts of our Bosnian&Hercegovinian, the hero of this story, when he woke up from the dream on rules, changes and reforms: *we are here to act and think for this world.*

PR

DIOGEN pro kultura
<http://diogen.weebly.com>

MaxMinus magazin
<http://maxminus.weebly.com>